

про фінансовий стан, про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, які складені відповідно до нормативно-правових норм, а також згідно з вимогами НБУ.

Список використаних джерел

1. Фінанси підприємств : Підручник / [А. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Г. Г. Нам, А. М. Павліковський, та ін.]; керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2013. 460 с.
2. Постанова № 368 «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2013. 347 с.
5. Герасимович А. М., Алексеєнко М. Д. Аналіз банківської діяльності : Підручник. К. : КНЕУ, 2013. 599 с.
6. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. К. : Знання, 2013. 1072с.

*Коваш Лилія, доктор економіки, конференціар, кафедра менеджмента,
Економіческая Академия Республики Молдова, Кишинёв*

ОЦЕНКА УРОВНЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В КАЧЕСТВЕ ИНФОРМАЦИОННОГО РЕСУРСА В МЕНЕДЖМЕНТЕ

Изменения, происходящие в обществе, налагают на компании более жесткие требования к конкурентоспособности, чем в прошлом. Зависимость компании от ее стейкхолдеров (заинтересованных сторон) усиливается, а уровень ответственности перед потребителями, работниками, сообществом, окружающей средой и т. д. возрастает. В сложившихся условиях экономические единицы, заинтересованы в переосмыслении организации бизнеса и во внедрении новых подходов, учитывая принципы устойчивого развития.

Устойчивое развитие компании невозможно, если деятельность фирмы не будет связана с интересами стейкхолдеров, не будет поддерживать диалог с ними, и не будет характеризоваться высоким уровнем прозрачности. Растет спрос на информацию о взаимоотношениях между компаниями, сотрудниками и сообществом. В то же время усиливается спрос на раскрытие информации о социальной и экологической практике компаний.

В специализированной литературе существует несколько попыток разработать модель общей оценки эффективности деятельности предприятия. Использование этих моделей ориентировано на определение уровня устойчивости крупных предприятий, особенно для компаний, зарегистрированных на Фондовой бирже. В этом случае компании заинтересованы рассчитывать ряд показателей, используемых в данных моделях.

Но большинство малых и средних предприятий не вычисляют соответствующие показатели, что усложняет процесс оценки глобальных показателей по существующим моделям. Таким образом, необходимо разработать жизнеспособную, удобную в использовании модель для малых и средних компаний.

При проведении исследования, главная цель которого – оценить уровень устойчивости компаний Республики Молдова, была разработана собственная модель для расчета глобальной эффективности экономической единицы, охватывающая экономические, социальные и экологические показатели.

Для проведения сравнительного анализа результатов, полученных компаниями Республики Молдова, была предложена классификация предприятий в 5 уровнях, в соответствии с которыми оценивается устойчивое развитие.

Определение собственных показателей компании было проведено путем опроса, посредством структурированного интервью, а также финансовых отчетов компаний за 2016 и 2017 годы. Опрос был проведен в офисах компаний в течение нескольких месяцев, с января по апрель 2018. В интервью приняли участие представители руководства предприятий.

Опрос проводился на 28 молдавских предприятиях. Основным критерием выбора компаний была их принадлежность к различным областям деятельности, а также и разнообразие размеров предприятий. Это разнообразие, необходимо исходя из специфики исследования, так как важно проанализировать применимость модели в различных секторах деятельности и определить соответствие между предлагаемыми показателями и достигнутыми результатами деятельности компании.

Таким образом, 46 % от общего числа предприятий представляют крупные компании, а доля малых и средних предприятий составляет – 54 %. Анализируемые компании относятся к 10 отраслям деятельности, причем большинство компаний занимаются производством, оптовой и розничной торговлей, транспортировкой и хранением, гостиничным и ресторанным бизнесом. Все данные были внесены в программу статистического анализа SPSS. Для применения модели были рассмотрены основные области оценки предприятия: экономическая, социальная и экологическая. В каждой области были определены конкретные критерии, имеющие определенный вес в пределах заданного максимального балла и с учетом коэффициента важности, соответствующего каждому критерию.

Принимая во внимание специфику и условия экономики Республики, Молдова, для определения экономической эффективности предприятия, мы использовали набор из шести показателей которые оценивались по пяти бальной шкале.

Учитывая, что действия в социальной области в значительной степени являются добровольными и могут быть разнообразными, социальные показатели были структурированы на пять видов обязанностей по отношению к основным стейкхолдерам компании. В попытке структурировать эту обширную область были выбраны те стейкхолдеры, с которыми взаимодействует большинство компаний, независимо от их сферы деятельности: сотрудники, потребители, сообщество.

В рамках каждого вида обязанностей были выделены пять видов действий, которые чаще выполняются компаниями, но позволяя респондентам, при необходимости, добавить своё собственное предложение.

Экологические показатели в предлагаемой модели также были структурированы на пять видов корпоративной ответственности в отношении охраны окружающей среды. В свою очередь, каждый вид ответственности состоял из пяти действий, которые возможно предпринять в данной области. Исходя из того, что компании могут добровольно осуществлять неограниченное количество действий по собственной инициативе, организация по своему усмотрению могла дополнить ряд этих действий.

Определив экономические, социальные и экологические показатели, был произведен расчет глобальной эффективности предприятия и определен соответствующий уровень устойчивого развития. В зависимости от результата, компании присваивается определенный уровень устойчивости, от 1 до 5.

Результаты исследования на предприятиях Республики Молдова показывают, что есть предприятия – 10,7 % из общего количества, которые характеризуется самым низким уровнем устойчивости. В их случае неблагоприятная экономическая ситуация сосуществует с отсутствием действий, направленных на общество и окружающую среду.

Равное количество экономических единиц, 42,9 %, относится ко второй и третьей степени устойчивости. Это свидетельствует о том, что отечественные компании начинают более позитивно относиться к устойчивому развитию, но эти действия не рассматриваются на должном уровне, и не интегрируются в организационные стратегии. Только 3,6 % опрошенных

компаній набрало кількість баллів, дозволяюче їм відноситися до четвертому рівню стійкості. Ні одна з включених в опитування компаній, не накопила потрібного показателя для вищого рівня стійкості.

Особливий інтерес представляє аналіз рівня стійкості з урахуванням розмірів компаній. В дослідженні підкреслюється, що частка малих і середніх підприємств зменшується по мірі збільшення рівня стійкості, а для великих підприємств ситуація змінюється на протилежну. На IV-му рівні стійкості 100 % компаній є великими, на III-му рівні – 75 %, на II-му рівні – 25 %, а на першому рівні немає ні одного великого підприємства.

Таким чином, використання моделі оцінки стійкості бізнесу може дати нам багато практичних переваг, а саме: порівняльний аналіз глобальної ефективності діяльності компанії; визначення рейтингу компанії за рівнем стійкості; а також виявлення сильних і слабких сторін компаній для стійкого розвитку. Оцінка рівня стійкості компанії служить важливим інформаційним ресурсом, який дозволяє оптимізувати процес стратегічного планування і інші аспекти управління організацією, покращуючи взаємовідносини зі стейкхолдерами.

Свистільник В. Ю.

Київський національний торговельно-економічний університет

ІНФОРМАЦІЙНА АСИМЕТРІЯ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТИПУ

На сучасному етапі суспільного розвитку неможливо не звернути увагу на зростаючу роль інформації та знань, що стали причиною формування нового виду економічної системи – інформаційної економіки.

Інформаційна економіка являє собою абсолютно новий тип економіки у якому вирішальну роль у формуванні валового внутрішнього продукту відіграє інформація та процес її обробки. Роль ручної праці в інформаційній економіці відходить в минуле, а людина стає цінною як носій інформації та знань. Для інформаційної економіки характерними є інновації та підприємництво, формування демократії та збільшення робочих місць у абсолютно нових галузях.

Проте, не дивлячись на значні переваги, як для будь-якого іншого типу економічних систем для інформаційної економіки є притаманними і свої суттєві недоліки. Серед яких вирішальну роль відіграють значний розподіл населення (адже цінними стають професії, пов'язані з розумовою діяльністю, тоді коли всі інші відходять на другий план) та інформаційна асиметрія.

Інформаційна асиметрія – це так званий ринковий провал або ж фіаско ринку, тобто ситуація під дією якої він не спроможний повноцінно виконувати одну або більше своїх функцій, що зумовлює необхідність втручання з боку регулюючих органів державної влади.

Інформаційна асиметрія – як ринковий провал, зумовлена інституціоналізацією множинності неефективних ринкових рівноваг, породжених намаганнями кожної із сторін трансакції до експлуатації нерівномірності розподілу інформації між контрагентами з одного боку, та протидії відповідній експлуатації, з іншого, що призводить до збільшення суспільно неефективних витрат.

Явище інформаційної асиметрії може мати як об'єктивний характер, виникаючи на ринках всупереч рівномірному розподілу ресурсів і можливостей щодо просування власного товару, так і суб'єктивний – наприклад, коли окремі суб'єкти господарювання, володіючи та користуючись своєю ринковою владою, свідомо й агресивно просувають менш якісний товар з метою мінімізації власних витрат та максимізації прибутку [1].